

BEZPEČNÉ HŘIŠTĚ A SPORTOVIŠTĚ**E-žurnál pro provozovatele veřejných dětských hřišť a sportovních zařízení****č. 2****Březen 2021**

Vážení, dobrý den!

Dostává se vám „do rukou“ druhé vydání elektronického občasníku, který zaměřujeme na bezpečný provoz dětských hřišť a sportovních zařízení. Edici cílíme zejména na držitele licence značky kvality „Hřiště-sportoviště-tělocvična – BEZPEČNÝ PROVOZ“, kterým chceme napomáhat udržovat a dále rozvíjet povědomí o aktuálních informacích s důrazem na odpovědnost provozovatelů dle požadavků norem a legislativy. Věříme proto, že naším Občasníkem oslovujeme i širší okruh čtenářů.

V poslední době bylo vydáno několik normativních dokumentů, které by neměly uniknout Vaší pozornosti. V roce 2020 jsme k tomu chystali velkou národní konferenci, která ze zřejmých důvodů musela být zrušena. Alespoň cestou tohoto občasníku Vás chceme na nové předpisy upozornit a nasměrovat, kde naleznete podrobnější informace.

V textu se pochopitelně nemůžeme vyhnout souvislostem se zavedenými opatřeními ohledně Coronaviru 19. Připomeneme také některé mediálně zaznamenané případy úrazů, včetně související zodpovědnosti provozovatele za způsobené škody a újmy. Připomeneme důležitost nezávislých a kvalifikovaných kontrol veřejných zařízení a již zmíněné značky kvality, která je součástí národního Programu Česká kvalita.

Obsah žurnálu a jednotlivé rubriky necháváme postupně „krystalizovat“. Vaše náměty a podněty k tomu proto velmi vítáme.

Zdeňka Houžvičková, Ing. Libor DUPAL,

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky kvality
Hřiště-sportoviště-tělocvična – BEZPEČNÝ PROVOZ

1. Hygiena Covid - pravidla a doporučení

O tom, jestli mohou zůstat dětská hřiště otevřená, rozhoduje provozovatel.

Pokud je hřiště otevřené, je vhodné umístit ke vchodu desinfekci a vývěsku s požadavky na uživatele:

- Řiďte se v prostoru hřišť vládními nařízeními, aby se tak zamezilo přenosu nákazy
- Aktuálně platí, že v zastavěné části obce je třeba mít zakrytá ústa a nos nejméně chirurgickou rouškou. To tedy platí i na dětských hřištích pro děti od 2–15 let.
- Dodržujte odstup 2 metry od dalších osob a nesdružujte se.
- Na hřiště nevstupujte, pokud je už natolik obsazené, že by nebylo možné zachovat si rozestupy od dalších osob. Zvažte v tomto případě bezpečnost prostoru a riziko nákazy.
- Doporučuje se po návštěvě hřiště všem návštěvníkům důkladně si vydezinfikovat ruce.

I v případě, že zařízení je uzavřeno pro veřejnost, je nanejvýš vhodné se připravovat na jaro včasným provedením kontrol, odstraněním případných zjištěných závad a nesouladů s požadavky technických norem a zajištěním případných oprav.

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky „Hřiště-sportoviště-telocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“

2. Nové předpisy a metodiky pro správnou praxi pro provoz

Z balíčku právních předpisů, které stanovují rámec pro dětská hřiště a sportoviště zde připomeneme jen zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, či zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků (aktualizovaný seznam [Zde](#)). Konkrétní požadavky jsou pak předmětem evropských norem, kde došlo v poslední době k podstatnému vývoji (aktualizovaný seznam [Zde](#)). A protože zde existuje několik spolupracujících subjektů, které připravují pro provozovatele veřejných zařízení materiály, které mají splnění zákonných a normativních požadavků napomoci, můžeme odkázat hned na několik takových dokumentů. Jejich souhrnný přehled je k dispozici [Zde](#).

a. Co nového ve světě technických norem?

V minulých zhruba dvou letech bylo vydáno mnoho nových evropských norem, které upravují požadavky na konstrukci a používání herních a sportovních prvků či na provoz specifických zařízení. Zmíníme jen indikativně příklady: fitness centra – požadavky na provoz a řízení, skateparky, nafukovací herní zařízení, vodní skluzavky, stacionární tréninková zařízení, branky pro fotbal, povrch dětského hřiště tlumící náraz – stanovení tlumení nárazu, bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro kolotoče, lanovky, či houpačky...

Z hlediska širších dopadů na provoz veřejných zařízení pro děti má zásadní význam **ČSN EN 1176-7:2020, Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 7: Pokyny pro zřizování, kontrolu, údržbu a provoz.**

Norma totiž precizuje vymezení nezávislé kontrolní činnosti, viz následující citace:

5.3. Na nově dokončených dětských hřištích nebo po významných úpravách zařízení nebo povrchu by měla být odborně způsobilou osobou provedena kontrola po instalaci pro posouzení celkové úrovně bezpečnosti.

6.1. Kontroly musí být základem pro údržbu a opravy

Zařízení musí být kontrolováno odborně způsobilou osobou (viz CEN /TR 17 207 nebo národními předpisy/normy pro získání odborné způsobilosti)

6.2.2. Pracovníci provádějící kontrolu

Roční kontrolu nebo vstupní kontrolu provádí nezávislá osoba, tj. osoba odborně způsobilá, která se přímo nepodílela na instalaci a neodpovídá za případné opravy, nebo provozní výdaje (viz CEN /TR 17 207)

Tématu nezávislosti kontrol se před časem věnovala i Odborná sekce infrastruktury kvality Rady kvality České republiky, složená z nominovaných zástupců – odborníků z různých zainteresovaných stran ČR ve vztahu k technickým normám, posuzování shody, akreditaci, metrologii, dozoru nad trhem apod., zahrnujících státní správu, veřejné a příspěvkové organizace, zkušebny, profesní asociace, spotřebitelské organizace aj. Přijala **DOPORUČENÍ k zajišťování kontrol** zařízení hřišť, sportovišť apod., je k dispozici [Zde](#). Z uvedeného materiálu zde jen stručně odcitujeme, že

Osoba musí být nezávislá na zainteresovaných stranách, konkrétně:

- *Osoba se nesmí účastnit žádných činností, které mohou být ve střetu s nezávislostí jejího úsudku a integrity prováděné kontroly.
Např. se nesmí angažovat ve výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu, vlastnictví, užívání či údržbě předmětu kontroly.*
- *Osoba nesmí být součástí právního subjektu, který se podílí na návrhu, výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu, vlastnictví, užívání nebo údržbě předmětu kontroly.*
- *Osoba nesmí ani být s takovým subjektem provázána (například smluvními vztahy).*

V citaci z ČSN EN 1176-7:2020 v předcházejícím komentáři si pozorný čtenář mohl všimnout odkazu na další normativní dokument, totiž **TNI CEN TR 17207:2020, Dětská hřiště a rekreační areály – Rámec pro odbornou**

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“

způsobilost inspektorů. Jedná se o velmi zásadní dokument, který jednoznačně zavádím termín „odborné způsobilá osoba“, což je zcela zásadní pro správné uplatňování a provádění třístupňové inspekce provozu u herních i sportovních zařízení, zejména etapy roční hlavní inspekce.

Je totiž realitou, že na trhu existuje mnoho osob, které se prokazují nedůvěryhodnými doklady své způsobilosti. Doporučujeme se proto obracet na subjekty, které disponují doklady, že jsou součástí akreditovaných vzdělávacích systémů, např. modelu spravovaného Českou společností pro jakost akreditovaném Českým akreditačním institutem, společností založenou státem. Doporučujeme před uzavřením smlouvy na inspekci vyžadovat doložení dokladu o splnění požadavků uvedené technické zprávy TNI CEN-CEN TR 17207:2020.

b. Co nového nabízíme pro zajištění správné praxe provozu?

V uplynulém roce spatřily světlo světa výstupy dvou projektů, které mají zásadně napomoci provozovatelům dětských hřišť a sportovišť k zajištění bezpečného provozu jimi spravovaných veřejných zařízení.

Prvním je **Metodické doporučení (Státního zdravotního ústavu) k zajištění a zvýšení ochrany zdraví a bezpečnosti dětí a mládeže – SPRÁVNÁ PRAXE BEZPEČNÉHO PROVOZU VEŘEJNÝCH ZAŘÍZENÍ PRO HRU A SPORT DĚTÍ A MLÁDEŽE** (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod.) (č.j. SZÚ/ 06868/2020) (<https://www.overenehriste.cz/dokumenty/odpovednost-za-provoz.php>, přímo k textu [Zde](#)).

Metodické doporučení nahradilo již poněkud překonané doporučení vydané SZÚ v r. 2001 a zohledňuje dosavadní vývoj evropské normalizace v tomto oboru, stejně jako další nástroje a dokumenty, včetně nadresortních programů, jako jsou Zdraví 21 (MZ), Národní politika kvality a Program Česká kvalita (MPO) aj.

Cílem Metodického doporučení je posílit přístupy k bezpečnému provozování jednotlivých prvků i celých veřejných zařízení včetně řízení provozu a podmínek údržby a zajištění bezpečnosti účinnými kontrolními mechanismy. Metodické doporučení bylo zpracováno v souladu s národní legislativou a evropskými normami; jejím základním účelem je správná aplikace norem na základě aktuálních praktických, technologických či vědeckých znalostí a zkušeností.

Druhý projekt, který zde považujeme za nutné zmínit, má vlastně dva výstupy. V roce 2020 se nám totiž podařilo naplnit dlouholetý záměr – připravit komplexněji pojatou příručku nejen pro provoz hřišť a sportovišť, ale pro všechny fáze „od projektu po provoz“. S podporou Rady kvality ČR tak vzniklo **Desatero pro bezpečné hřiště - od projektu po provoz**, a sice ve formě **podrobné studie**, analyzující přístupy a doporučení v jednotlivých fázích, a dále, jako podpora ke snazšímu pochopení obsahu studie byl zpracován stručný text formou **tištěné publikace**, která je zpřístupněna i v e-formátu (studie i publikace – [Zde](#)).

Portfolio našich publikací je ovšem širší – viz [Zde](#).

¹ SZÚ č.j. CHŽP 35-112/07-10, Metodické doporučení k zajištění ochrany zdraví a zvýšení bezpečnosti dětí a mládeže na dětských a sportovních hřištích i v tělocvičnách

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“

c. Rekapitulace požadavků na provedení roční kontroly (inspekce)

- Nezávislý inspektor (kontrolor), osoba odborně způsobilá, která se prokáže certifikátem (v doporučeném akreditovaném systému ČIA pro inspekci-kontrolu) pro revize zařízení dětských hřišť, tělocvičen, sportovišť a posiloven a dalších zařízení určených pro herní a sportovní aktivity dětí a dospělých.
- Kontrolovány budou herní prvky a sportovní prvky, ale i dopadové plochy a jejich rozsah i městský mobiliář a oplocení.
- Budou doloženy kalibrační listy zkušebních šablon, ale i kalibrační listy ostatního měřicího zařízení (svinovací metr, výškoměr, hloubkoměr, váha, posuvná měřítka).

Ostatní plnění - požadavky na doložení

- Potvrzení o pojištění odpovědnosti pro inspekci (kontroly tělocvičného zařízení dětských hřišť, tělocvičen, sportovišť a posiloven a dalších zařízení určených pro herní a sportovní aktivity dětí a dospělých) – doporučujeme ve výši minimálně 10.000.000,-.
- Kalibrační listy všech měřících šablon, ale i dalších měřících zařízení, náradí a přístrojů.
- Kopie (doporučeného) certifikátu k revizní činnosti (kontroly tělocvičného zařízení dětských hřišť, tělocvičen, sportovišť a posiloven a dalších zařízení určených pro herní a sportovní aktivity dětí a dospělých (v akreditovaném systému ČIA - Český akreditační institut, založený vládou ČR).

U nových herních či sportovních prvků (hřišť) bude v případě potřeby na žádost provozovatele provedena samostatná vstupní revize s kompletním proměřením a potvrzením souladu s požadavky příslušných ČSN EN po montáži.

Po případném úrazu musí být inspektor schopen zhotovit „inspekční zprávu po úrazu“ včetně proměření a posouzení souladu s požadavky příslušné technické normy.

V případě žádosti provozovatele musí být inspektor schopný určit proměřením stanovení míry rizika u určeného prvku.

Výše uvedené bude v případě potřeby provedeno po předložení samostatné nabídky.

3. Bezpečné hřiště: Orientace v informacích

Připomínáme, že souhrnné informace k provozu veřejných zařízení určených či využívaných dětmi a mládeží zprostředkováváme na webových stránkách s adresou <https://www.overenehriste.cz/index.php>. Problematika je to komplexní, a proto na první pohled nemusí být orientace uživatele zcela jednoduchá. V průběhu let jsme se snažili strukturu rozvinout tak, aby byla uživateli přívětivá. Zde nabízíme stručný „návod“.

Vaší pozornosti zejména doporučujeme tři sekce - [Bezpečné hřiště – jak na to?](#), [Ověřili jsme pro vás a Dokumenty.](#)

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“

Bezpečná hřiště a sportoviště

Bezpečné hřiště - jak na to?
V této sekci budeme zájemce z různých pohledů instruovat, jak zabezpečit, aby jimi provozovaná dětská hřiště, sportoviště, tělocvičny a jiná veřejně provozovaná zařízení používaná dětmi a mládeží byla bezpečná...

Ověřená hřiště
Na tomto místě bude zveřejněn vždy aktuální seznam dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen a podobných zařízení, která mohou používat na základě udělení licence značku "Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ".
Podstatou pro udělení licence k držení značky "Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ" (dále Značka) Vlastníkem Značky je ověřená a posléze průběžně ověřovaná kvalita a bezpečnost provozu.

Předpisová základna pro provoz dětských hřišť a sportovišť
Na této stránce nabízíme soupisy právních předpisů, technických norem a jiných dokumentů (rezortních doporučení apod.), týkajících se k provozování dětských hřišť a sportovišť.

- Právní předpisy - [Zde](#)
- Technické normy - [Zde](#)
- Ostatní dokumenty a odkazy - [Zde](#)

V první uvedené sekci (Jak na to?) zájemce z různých pohledů instruujeme, jak zabezpečit, aby jimi provozovaná dětská hřiště, sportoviště, tělocvičny a jiná veřejně provozovaná zařízení používaná dětmi a mládeží byla bezpečná. Zde naleznete podrobné informace a podklady k metodikám pro správnou praxi provozu. Jsou shrnuty komplexní informace k naší značce pro ověřený/bezpečný provoz.

V sekci ‚Ověřili jsme pro vás‘ je uveden seznam ověřených hřišť, jejichž provozovatelé jsou smluvními nositeli licence pro užívání značky pro bezpečné hřiště.

V ‚Dokumentech‘ pak nabízíme např. výstupy České obchodní inspekce, anebo zprávy z médií. Je zde k dispozici kompletní seznam našich publikací k tématu či průběžně aktualizované seznamy právních předpisů, technických norem či dalších dokumentů.

Jiné doporučené webové adresy:

<https://www.sotkvo.cz/>

<http://csnonlinevstup.agentura-cas.cz/>

<https://www.unmz.cz/statni-zkusebnictvi/informacni-portal-unmz/>

4. Značka Česká kvalita

Provozovatelům nabízíme i nástroj k prokázání dodržování norem a správné praxe. Je jím značka kvality „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“, která poskytuje garanci kvality a bezpečnosti veřejných zařízení pro provozovatele i pro rodiče a pedagogy. Značka je licenci zpřístupněna žadatelům, kteří chtějí prokázat splnění a následné dlouhodobé dodržování shody provozovaných herních a sportovních prvků s požadavky legislativy a evropských norem, a i bezpečný provoz veřejného zařízení. Stav je každoročně ověřen nezávislou inspekční kontrolou - auditem. Značka byla přijata do národního Programu Česká kvalita, čímž prokázala náročnost podmínek stanovených pro její získání. Informace k problematice bezpečného provozu dětských hřišť a sportovišť shromažďujeme na webu na adrese <https://www.overenehriste.cz/>, včetně přehledu o přiznaných značkách kvality – [Zde](#).

Bezpečná hřiště s přiznanou značkou kvality najdete také v internetové aplikaci MAPOTIC [Zde](#). Jestliže si promítneme geograficky, kde máme držitele ocenění pro bezpečné hřiště, jednoznačně vede Praha a Středočeský kraj. Na ostatním území jsou hřiště s přiznanými licencemi rozptýlená, v některých regionech chybí zcela. Je to škoda. Z našeho působení po celé ČR víme, že bezpečná hřiště, splňující podmínky přiznání naší značky kvality jsou všude... Mapy - [Zde](#).

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky „Hřiště-sportoviště-telocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“

- Jste-li **uživatel** takového dosud neoceněného hřiště či sportoviště, oslovte jeho provozovatele, ať u nás kontaktuje a podá žádost...
- Jste-li **provozovatel** takového dosud neoceněného veřejného zařízení, neváhejte nás oslovit..

V roce 2020 se nám podařilo získat v rámci propagace národního Programu Česká kvalita podporu pro zviditelnění konkrétních držitelů licencí naší značky. Odkazy následují:

- CENTRUM ČERNÝ MOST, a.s., Praha - herní komplex dětských hřišť MAXÍKOV - [Zde](#).
- ZOOLOGICKÁ A BOTANICKÁ ZAHRADA města Plzeň - hřiště lanová dráha v areálu ZOO - [Zde](#).
- ZÁKLADNÍ ŠKOLA EDEN, Praha 10, venkovní areál a dvě telocvičny - [Zde](#).
- MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5, areál Dětský ostrov - [Zde](#).

5. Zprávy o nehodách a úrazech z médií...

V březnu 2021 si obvinění z těžkého ublížení na zdraví vyslechl 51letý muž, který měl na starost provoz skákacího hradu v zábavním parku v Chlumci nad Cidlinou na Královéhradecku. Na této atrakci se na konci loňského srpna zranilo šest dětí poté, co se na ně nafukovací hrad převrátil. Zraněn byl i jeden dospělý. (8.3.2021, Novinky.cz, Právo, ČT24 – [Zde](#)).

Na různé případy zveřejňované v minulých letech v médiích, odkazujeme na naše stránky [Zde](#).

Kompetentní orgánem pro dozor nad provozem dětských hřišť, interiérových i exteriérových, je Česká obchodní inspekce. Zprávy ČOI zpřístupňujeme [Zde](#). V jedné ze svých posledních souhrnných zpráva ČOI uvádí, že provedla 46 kontrol. Porušení právních předpisů zjistila ve 28 případech. Největšími nedostatky jsou dopadové plochy (zejména nedostatečná hloubka materiálu tlumícího dopad, velikost frakce materiálu tlumícího dopad), dále nedostatečná běžná údržba (uhrabování kačírku, nakypření, doplňování písku atp.). Dalšími nedostatky bylo mechanické poškození nebo hniloba.

... Na dětských hřištích a sportovištích stále dochází k mnoha úrazům dětí, a to i vážných. Mnozí provozovatelé veřejných zařízení pro děti si dosud dostatečně neuvědomují svoji odpovědnost, vycházející z legislativy ČR, za škody a újmy, které dítě utrpí na zařízeních provozovatele. Za bezpečnost herních a sportovních zařízení totiž odpovídá provozovatel (statutární zástupce) a osoby, kterým je příslušný odbor svěřen. Důsledkem jsou výše odkazované případy a příklady. Ročně je pak v České republice hospitalizováno cca 30 000 dětí, z toho 9% (cca 2 700) pro úraz způsobený na dětském hřišti, resp. 8% (cca 2400) pro úraz způsobený na sportovišti. Ambulantní ošetření nejsou evidována z hlediska původu úrazu, není pochyb, že tato čísla budou podstatně vyšší, než jsou údaje z traumatologických center.

V mnoha případech se totiž provozovatel domnívá, že certifikát na výrobek mu zaručí plnou bezpečnost. Certifikát typu je však platný pro výrobek (prototyp) a vždy pouze před uvedením do provozu. Jeho případnou další chybou ve výrobě, nepřesnou montáží, rizikovým umístěním, či různými modifikacemi často dochází k rizikům, které pak ohrožují uživatele. To si velmi často provozovatelé neuvědomují. Proto je důležité, aby prováděla kontroly nezávislá odborně způsobilá osoba.

Rezortní doporučení a metodiky, postupy správné praxe, další publikace k věci zmiňované výše Vám mohou napomoci k dosažení a udržení souladu Vámi spravovaných veřejných zařízení s požadavky ČSN EN.

Konsorcium pro vlastnictví a správu značky „Hřiště-sportoviště-tělocvična – OVĚŘENÝ PROVOZ“

6. Závěrem

Bez dodržování správné praxe založené na respektování technických norem pro herní a sportovní prvky se začleněním nezávislých kontrol, nebudou naše děti v bezpečí. To je realita prokázaná dlouhodobou praxí a naše poselství adresované provozovatelům veřejných zařízení pro děti a mládež.

Pokud chcete vyřadit z adresáře tohoto e-žurnálu, sdělte nám to, prosím, na adresu info@top-normy.cz.